

Vodopis Zemplína dnes i v minulosti.

Zemplín dnes . . . (V. F.)

Vnorte sa do mapy a pozorujte tú krásnu súmernosť: Vihorlat ako srdce Zemplína, obtekané na západe prítokom Laborca, Čirokou a na východe Uhom — vlastný Laborec a Turja, prítok Uhu ako postranné laloky stien krásnej medúzy, rastúcej v sútoku Laborca s Uhom — Ondava s Topľou a Laborica s Večou, prítokom v hornom toku dopĺňujú túto náhodnú súmernosť na krásne pestovanej, keď v záhrade Zemplína, zasadený bohužiaľ už na cudzej pôde pri sútoku Hernádu s Tisou. Dušou Zemplína je Laborec a Ondava.

Laborec sa pramení veľmi tesne na poľských hraniciach blízko poľskej dediny Čeremchy pod vrchom Klinom vo výške 450 m. Po celom pravom brehu až ku Brekovskej bráne vrúbi ho jazyk predhoria — veľmi jednotný, tak že priníma len niekoľko potokov, z nichž najväčší je Lubiška, Hubková, Liekovec a predtýmto malý ale veľmi dravý Humenský potok. V dolnom toku je veľmi chudý na prítoky s pravého brehu. Teprve východne od veľkých Raškovíc priníma zoologicky zaujímavú Dušu (žijú v nej korytnačky), ktorá hoci sa dĺžkou rovná tretine Laborca, mala akýsi ekonomický význam len pred vybudovaním železničného násypu medzi Humennými a Michalovcami a mala by ho zase, jestli sa uskutoční vybudovanie kanálu Laborec Duša. Jedno jej rameno pramení v strži u Lesného pod kótou 198, O mnoho zaujímavejšie je stopovať druhé ľavé rameno, ktoré pochádza 1 km. južne od kraja Nacinej Vsi pod železničný násyp. Ďalšie jeho pokračovanie i v dobe sucha možno sa domysleť v sklesline po západnom okraji dediny, stržou po okraji severozápadnom, kde koryto prekráči hradskej a ide po jej východnej strane až na juhovýchodný okraj dediny Vola kde končí u Laborca. Touto cestou odvádzal Laborec svoje prebytočné vody v dobe povodne, keď ešte nebolo železničného násypu, ktorý mu dnes bráni v tejto možnosti a núti ho, aby hnal svoj najsilnejší prúd po veľkom stesnení u Brekovskej brány dlať. Druhý núdzový odvodný kanál ide poza Hrádok pod železničný násyp a stržou, cez kótu 114 do Duše. Tiež ovšem nijako nechýbame buďme-li tieto núdzové odtoky aj s korytami na ľavom brehu považovať za zbytky diluviálnych, alebo ešte časove bližších korýt Laborca, ktoré boli potom prevažne занесенé pieskom a blatom povodní.

Na ďalšom svojom lenivom toku prijíma Laborec regulovanú Ondavu. Vlivom regulácie je o mnoho miernejšia, hoci pred tým v uzurpátorstve a v pirátske sa nijako od neho nelíšila. Ťažko povedať, či Laborec s Ondavou, alebo Ondava s Laborcom. Prvenstvo Laborca háji prúd jeho vód po splynutí s Uhom, prednosť Ondavy by podporoval dlhší tok. Prýšči pod vrchom Ondavkou asi 8 km. na sever od slovenského Zborova, teda blízko hraníc. S pravej strany pre jednotnosť horskej rozsochy priníma v celom hornom a strednom toku len nepatrné potoky. V dolnom toku drúži sa k nej na východ od Parchovian Topľa. Tá napája svoje prúdy pod svahom Minčola asi 15 km. na sever od Šabinova. Príberá s prava veľké množstvo potokov, ako Solovinec u Gerlachova, Lukavica u Bardiova a Lomnica u Vranova. S ľava do nej tečú dva Kamence, prvý u dediny Tarnova, druhý u Bardiovskej Novej Vsi. Keď prijala v Giraltovciach Radomku, vtiaka pýšne do Ondavy. Do tejto ústi ďalej po pravom brehu asi 1 km. východne od Garane Trnava od Dargova, lemujúca tesne severný okraj Trebišova a zosilnená s ľava kopaným jarkom s názvom Donga a s prava s Chlumcom, ktorý

má svoje zriedla soverne od Kerestúra (Križanoviec) Na ľavom brehu nemá Ondava natoľko mocných prítokov ako na pravom, sú však početnejšie. U nového Svidníka sa posiluje Ladomerkou a nad Stropkovom sa stretne s Hožankou. Pod Žalobínom prijíma značnejšiu Olku a južne od Tovarného Ondavku, ktorá tečie riečiskom dolného toku diluviálnej rieky ktorej horný tok podchytil v mladšom diluviu v Brekovskej bráne Laborec. (pokračovanie)

LIEBLICH

Mikulášske a Vianočné dárky vo veľkom a za nápadne ľavné ceny.

Veľký výber vo sweatreoch, pulloveroch, punčochách, rukavičkách, kapesníkoch v dámskej a pánskej bielizne. — Na sklade máme pánske goliere v najnovšej móde.

MICHALOVCE. pri Zlatom Býku.

Odkazy redakcie :

K. H. v. Paline. Naša odpoveď na Vašu výhovorku k článku „V Paline sa veselo maďarčí: Komu česť, tomu česť pastierovi trúba. Slušnosti sa niektorí učia, iní vyučujú.“

Tým vyhovujeme Vám a Vámi „uvedenému §-u“ tlačového zákona. K veci sa ešte vrátíme. Priateľu dobrú noc !..

Krvavá svadba

Nožom do srdca. — Nepriateľstvo parobkov.

(Slov. Východ v čís. 281. za dňa 7. dec. píš.) Dňa 19. februára t. r. bola svadba u domkárkyni Márie Murovej v Gyňove. Medzi hosťami boli parobci z Gyňova a Čane a keď sa napili došlo medzi nimi k hádkam. Čanší parobci opustili dom, lebo sa báli a začali utekať domov. Jeden z nich však udrhel roľníka Juraja Demku, a to sa stalo signálom k útoku gyňovským parobkom. Medzi čanšími utekal Štefan Bitu, vŕhajúc cestou: „Ja nie som vinový“. Bol prenasledovaný najzúrivejšie Imrichom Blažkom, ktorý si behom tohoto prenasledovania pripravil nož.

Hnal ho uličkou, vedúcou k Čani, a pri dome Jána Šárošeho dohonil ho Imrich Blažko. Prenasledovaný sa otočil a v tom okamihu mu Blažko vrazil priamo do srdca kuchynský nož. Poranený urobil niekoľko krokov, keď pribehli na miesto ešte bratia Hanušovci, z ktorých Ján udrhel poraneného ešte fľašou od piva do hlavy. Poranený padol mŕtv.

Dľa pitevného nálezu utrpel dve rany na hlave, ktoré však boli ľahké a nemali na smrteľný výsledok poranenia žiadny vliv. Utrpel ale ešte jednu ranu, a to nožom, vedenú s neobvyčajnou silou šora na dol. Táto rana prerazila kožu, tri chrúpkavky žebere, srdcečný vak a srdce, čo malo v zápalu výlev a ztratu krvi, a teda okamžitú smrť.

Obvinený Imrich Blažko sa priznal tak pred četníctvom, ako aj pred vyšetrojúcim sudcom, že Štefana Bitu nožom prenasledoval a že ho bodnul. Bol vraj podnapitý. Neskoršie ale svoju výpoveď zmenil v tom smysle, že sice po Bitovi mávnul nožom, že však nevie, či trafil, lebo vtedy skĺzol a padol. Je však isté, že Bitu zabil obžalovaný Blažko. Dokazuje to niekoľko okolností, a sice:

Mŕtvolu Štefana Bitu bola nájdená pred domom Šárošeho, teda na mieste, kde, dľa udania obvineného

aj bratov Hanušovských, Blažko napadol Bitu. Ďalej sa obžalovaný Blažko doznal, nielen pred četníctvom a vyšetrojúcim sudcom, avšak hneď po spáchanom čine povedal Pavlovi Šárošimu, že pri prenasledovaní čanských parobkov jedného bodnul a že pri tom padol do blata. Andrejovi Hanušovskému ukazoval nož a hovoril, že dal Bitovi dosť.

Neskoršie ale chcel zmeniť svoje priznanie a presvedčiť súd o tom, že Bitu nebodnul. Ukazoval, že jeho vreckový zatvárací nož nebol vôbec zakrvácaný a že ani rana neukazuje na takýto nož. Avšak Petrovi Ivanovi, Jánovi Hanušovskému a jeho bratovi Ondrejovi ukazoval po čine celkom iný nož a sice kuchynský, so širokým čepeľom, ktorý sa nedá zatvárať. Po čine zo strachu pred četníctvom išiel si tento nož schovať do domu Marie Murovej. A ďalej dokazuje jeho vinu to, že v dobe zatknutia mal na sebe zakrvácané uhoľavice a spodky, preto tiež vo väznici spal obliečený aby sa neprezradil. Ale jeho spoluvězni na to upozornili dozorca a keď Blažko bol volaný k výsluchu priznal sa, že škvrny sú od krvi Jána Bitu.

Štátne zastupiteľstvo žaluje teda Imricha Blažku zo zločinu úmyselného zabitia človeka. V procese je predvolaných výše 20. svedkov, ktorí majú vnieť svetlo do celej záležitosti. Prvý deň bol venovaný ich výsluchu v ktorom bude pokračované aj dnes, lebo tiež bude asi k večeru vyneseny rozsudok.

Posviacka pravoslávneho kostola v Rebríne.

Viac razy sme už boli sdělili, že gr. katolíci veriaci z obci Rebrín prestúpili na vieru pravoslávnu. Sú to príčiny, ktoré sa ťahajú od roku 1921. Tieto príčiny neskoršie podrobne sdělíme. Dňa 4. decembra bol vysvätený novopostavený provizórny kstól. Posviacku previedli dekan Medzilaborckej pravoslávnej obce Svätčenník Vasilij Solovjev a Jeronimach Ihnatij. Nastojiteľ pravoslávnej obce Kr. Brod.

Prvé bohoslužby zúčastnili sa mimno veriacich z Rebrína tiež z Krásku a okolitých dedín.

Samozrejme, že perníkari tiež nechýbali. Tým zo stránky veriacich z Rebrína bola záležitosť sporu s gr. kat. cirkvou v Krásku definitívne riešená.

Nové automobilové nešťastie !

Dňa 5. decembra 1928, šiel do Košíc majiteľ auto dopravy Belomír Špeník v sprievode šofera a cestujúcich, chot, a dra Mertenša a jeho syna, pl. Čísarovej a notára Kováča z Vrbovíc. Pri zpiatočnej jazde z Košíc asi o 7. hodine večer pri Trhovišti auto narazilo o strom a v slova smysle sa rozpoltilo. Zranení boli všetci. Šofer bol odvezený do nemocnice v Michalovciach. Notár Kovács má zlomenú ruku. Keď si predstavíme rýchlosť aspoň 50 km. ovú, môžeme smelo tvrdiť, že len šťastnej náhode možno ďakovať, že nik neprišiel o život.

Kto chce ľavne a vkusne sa obliekať, nech zakúpi látky na šaty

u Jozefa

Jakubovitsa
Hlavná ulica 15.

Má vo veľkom výbere módné novinky stále k dostaniu. Taktiež koberce, záclony stolné a ložné prádla v najkrajšom prevedení. Právě anglické látky v ohromnom výbere.

Vzorná obsluha !

L'avné ceny !